

КОНСТРУКТИВНИЙ АНАЛІЗ ФОРМИ У ПРОЄКТНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ ХУДОЖНИКА ТА ДИЗАЙНЕРА

Олександра Чурікова

здобувач 2 курсу, вищої освіти першого (бакалаврського) рівня,
спеціальності 023. Образотворче мистецтво,
декоративне мистецтво, реставрація,
кафедри образотворчого мистецтва
Національний університет «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка»

Науковий керівник: Юлія Малезик

ORCID: [0000-0003-2829-3493](https://orcid.org/0000-0003-2829-3493)

кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри образотворчого мистецтва,
Національний університет «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка», Україна

У предметному середовищі нас повсякчас оточує світ геометрії, від найпростіших предметів до складних архітектурних споруд. Геометрія є невід'ємною частиною конструктивного рисунку.

Термін «конструкція» походить від латинського слова *constructio*, що означає «будова», «побудова», «структура», «план», «взаємне розташування і співвідношення частин». Конструювати – це значить організувати, створювати, будувати, складати згідно з певним планом.

Під час зображення з натури, аналізуючи конструкцію форми предмета, необхідно ясно уявляти його будову у всіх складових частинах, як видимих оком, так і невидимих. Вміти бачити натуру, означає вміти аналізувати її будову. Конструктивний аналіз народжує певну цілеспрямованість у роботі, виключає можливість механічного копіювання натури [1].

З давніх часів художники і теоретики мистецтва вважали, що в процесі навчання образотворчому мистецтву треба постійно спиратися на науку. Так, наприклад, під час перспективного зображення геометричних тіл з натури потрібно знати як закони перспективи, правила малювання з натури, так і основи зображення та конструктивну будову геометричних тіл.

Постановка проблеми. Незважаючи на важливість конструктивного аналізу форми, більшість відчують труднощі з її застосуванням на практиці. Це пов'язано з тим, що метод потребує розвиненого просторового мислення, вміння абстрагуватися та аналізувати.

Актуальність дослідження. У сучасному світі, де візуальна інформація відіграє ключову роль, вміння аналізувати та розуміти форму є надзвичайно важливим. Конструктивний малюнок допомагає художнику та дизайнеру уникнути помилок у пропорціях, оскільки дозволяє легко порівнювати розміри та співвідношення різних частин об'єкта. Це особливо важливо для початківців, які часто відчувають труднощі саме з передачею пропорцій. Володіння цим методом дозволяє художнику більш впевнено та ефективно працювати над створенням портретів, пейзажів та інших видів образотворчого мистецтва.

Метою дослідження стало вивчення та пояснення методу конструктивного аналізу форми, який полягає у розкладанні складних об'єктів на прості геометричні форми, а також продемонструвати його практичне застосування на конкретних прикладах. Цей метод є важливим інструментом у багатьох галузях, таких як дизайн, архітектура, інженерія та мистецтво.

Виклад основного матеріалу. Конструктивний аналіз форми – це метод дослідження, який дозволяє зрозуміти структуру та організацію складних об'єктів шляхом їх розкладання на простіші геометричні форми. Цей метод широко використовується в різних галузях, таких як архітектура, дизайн, інженерія та мистецтво.

Важливо зазначити, що конструктивний аналіз форми – це творчий процес, який потребує спостережливості, аналітичного мислення та уяви. Результат аналізу може залежати від того, як дослідник бачить та інтерпретує форму об'єкта.

Конструктивний аналіз форми полягає в тому, щоб розкласти складний об'єкт на прості геометричні форми, такі як куби, циліндри, сфери, конуси тощо. Ці прості форми потім можуть бути використані для створення 3D-моделі об'єкта або для його аналізу. Визначимо основні етапи конструктивного аналізу форми:

– розкладання на прості геометричні форми: складний об'єкт подумки або графічно розділяється на окремі елементи, які мають просту геометричну

форму (куб, сфера, циліндр, конус тощо); визначаються основні формоутворюючі елементи та їх взаємозв'язок.

– вивчення пропорцій та співвідношень: аналізуються розміри та пропорції кожного елемента окремо та їх співвідношення між собою; виявляються закономірності та гармонійні пропорції, якщо вони є.

– побудова конструктивних схем та креслень: на основі аналізу створюються схеми та креслення, які відображають структуру та організацію об'єкта; ці схеми можуть бути використані для подальшого проектування, моделювання або виготовлення об'єкта [2].

Конструктивний аналіз форми може бути застосований до різноманітних об'єктів образотворчого мистецтва та дизайну, від архітектурних споруд до предметів побуту. Наприклад, аналізуючи форму будівлі, можна виділити її основні об'єми (фундамент, стіни, дах), визначити їх пропорції та співвідношення, а також побудувати схему, яка відображає її конструктивну структуру. Виокремимо основні переваги конструктивного аналізу форми:

1. Доступність: складні об'єкти стають більш зрозумілими та легкими для аналізу.

2. Наочність: розбиття на прості форми сприяє кращому візуальному сприйняттю об'єкта.

3. Творчість: метод допомагає у створенні нових об'єктів, оскільки дозволяє комбінувати прості форми для досягнення бажаного результату.

4. Моделювання: конструктивний аналіз форми є основою для створення 3D-моделей.

5. Пропорційність: метод дозволяє вивчати пропорції об'єкта та їх вплив на естетичне сприйняття [1].

Висновки. Отже, конструктивний рисунок має важливе значення для аналізу форми, оскільки він дозволяє художникам та дизайнерам чітко та точно розуміти, як складні форми складаються з простих елементів, як правильно передавати об'єм і простір, як будувати пропорційні та гармонійні композиції. Це є необхідним етапом у творчому процесі, який дає змогу створювати реалістичні, функціональні і естетично виразні твори мистецтва та дизайну.

Список використаних джерел:

1. Басанець Л.В. Застосування техніки рисунка для виконання практичних завдань з рисунку натюрморту. URL:

<http://dspace.pdpu.edu.ua/bitstream/123456789/2035/8/%D0%91%D0%B0%D1%81%D0%B0%D0%BD%D0%B5%D1%86%D1%8C%20%D0%9B.%D0%92.%20%D0%9C%D0%B5%D1%82%D0%BE%D0%B4%D0%B8%D1%87%D0%BA%D0%B0%20%D0%97%D0%90%D0%A1%D0%A2%D0%9E%D0%A1%D0%A3%D0%92%D0%90%D0%9D%D0%9D%D0%AF%20%D0%A2%D0%95%D0%A5%D0%9D.%D0%A0%D0%98%D0%A1.%20%D0%94%D0%9B%D0%AF%20%D0%A0%D0%98%D0%A1%D0%A3%D0%9D%D0%9A%D0%A3%20%D0%9D%D0%90%D0%A2%D0%AE%D0%A0%D0%9C%D0%9E%D0%A0%D0%A2%D0%A3.%201%D0%BA.%202017-2018.pdf> (дата звернення: 04.03.2025).

2. Вербіцька І.О., Вольська С.О., Кузів М.П., Мацишина З.А., Рублевська Н.В. Перспективне зображення геометричних тіл: навчально-методичний посібник. Тернопіль: ТНПУ ім. В. Гнатюка, 2018. 60 с.